

MAKTABLARDA RAQAMLI TA'LIM RESURSLARI VA TA'LIMNING TEXNIK VOSITALARI BILAN BOG'LIQLIGI

Xanimqulov Baxrom Roxmonqulovich

Chirchiq davlat pedagogika universiteti v.b.dotsentii

Latipova Gulnoz Laziz qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'quvchilarda "Informatika va axborot texnologiyalari" faniga oid kompetensiyalarini shakllantirish jarayonlari atroflicha yoritib berilgan.

Аннотация. В данной статье подробно описан процесс формирования знаний студентов по предмету «Информатика и информационные технологии».

Kalit so'zlar. Kompyuterlar, printerlar, modem, mikrofon va ovoz eshittirish qurilmasi, skaner, raqamli videokamera, multimedia proyektori, chizish plansheti, musiqali klaviatura.

Ключевые слова. Компьютеры, принтеры, модем, микрофон и устройство звукового вещания, сканер, цифровая видеокamera, мультимедийный проектор, сенсорный экран, музыкальная клавиатура.

Umumta'lim maktablarining 11-sinflar uchun "Informatika va axborot texnologiyalari" o'quv darsligida taklif etilayotgan "Informatika va AT" fanining mazmuni, tayanch darajasi quyidagi masalalarni ko'rib chiqishni o'z ichiga oladi: "Mobil qurilmalar dasturiy ta'minotining xususiyatlari", "Dasturiy ta'minot tizimlari va xizmatlaridan foydalanish" blokidagi "Internet xizmatlari, bulutli texnologiyalar va mobil qurilmalardan foydalangan holda ma'lumotlarni saqlash va

qayta ishlashni tashkil etish”, “Internet va mobil ilovalardan foydalangan holda tasvir va tovushlarni qayta ishlash”.

Shu bilan birga, shuni ta'kidlash joizki, har bir o'quv materialining mazmuni umumiy o'rta ta'limning asosiy ta'lim dasturida taqdim etilgan mazmunga to'liq mos keladi va haftalik soatlarning mavjud bo'limlari va mavzulari mazmuni kengaytirishga zarar yetkazmasdan cheklovlarga imkon bermaydi.

Kurs mobil texnologiyalarning nazariy masalalarini tizimli o'rganishni nazarda tutmasligini hisobga olgan holda, mobil texnologiyalarni o'zlashtirish tegishli ta'lim metodlarini qo'llash orqali amalga oshirilishi minimal nazariy va amaliy bilimlar kurs doirasida va u yoki bu ta'lim metodlaridan dastlabki foydalanish jarayonida beriladi.

Maktabda informatika o'qitishning texnologik asoslari uchun yo'nalish, raqamli ta'lim resurslari va ta'limning texnik vositalari bilan bog'liq ro'yxatdan ba'zi misollarni keltiramiz.

Raqamli ta'lim resurslari: operatsion tizim; kompyuter tarmoqlaridan foydalangan holda muloqot va guruh ishini tashkil qilish dasturi; maktabning yagona axborot maydonini tashkil qilish uchun dasturiy ta'minot qobig'i, shu jumladan, o'quvchilar ishini joylashtirish va raqamli resurslar bilan ishlash imkoniyati; Antivirus dasturi, Arxivlash dasturi, rus, milliy va o'rganilayotgan chet tillari uchun matnni optik aniqlash tizimi, CD va DVD disklarni yozish uchun dastur, keng tarqalgan dasturlar to'plami, jumladan: matn muharriri, taqdimotni ishlab chiqish dasturi, elektron jadvallar, ovoz muharriri, Audio arxivlarni tashkil qilish dasturi, Vektor va rastr grafik muharrirlari;

Dasturlash tizimi: raqamli o'lchov laboratoriyasi, statistik ishlov berish va ma'lumotlarni namoyish qilish uchun dasturiy ta'minot, loyihalash va robototexnika raqamli laboratoriyasi ishi uchun dasturiy ta'minot, raqamli mikroskopning ishlashi uchun dasturiy ta'minot;

Texnik ta'lim vositalari (AKT vositalari): Ekran (shtativda yoki devorga o'rnatilgan), Multimedia proyektori, Shaxsiy kompyuter – o'qituvchining ish joyi, Shaxsiy kompyuter – o'quvchining ish joyi, Lazerli printer, Skaner, Raqamli

kamera, Web-kamera, Ovozni kiritish/chiqarish qurilmalari – mikrofon, quloqchinlar.

Shubhasiz, ro'yxat kompyuter xonasi va unga o'rnatilgan dasturiy ta'minot asosida foydalanish uchun ko'zda tutilgan texnik vositalar va raqamli ta'lim resurslarini o'z ichiga oladi.

Bundan tashqari, O'MM bo'yicha metodik tavsiyalarda operatsion tizim turiga qarab mahalliy kompyuterlar uchun dasturiy mahsulotlar dasturiy ta'minot va moddiy-texnik ta'minot sifatida ajratiladi.

Texnologik nuqtayi nazardan, statsionar hisoblash qurilmalaridan mobil qurilmalarga o'tishning dunyoviy tendensiyasi maktablarni jihozlash bo'yicha joriy siyosat bilan bog'liq.

Shu bilan birga, axborot texnologiyalarining yuqori sur'atlarda rivojlanishi tegishli budjet doirasida kompyuter texnikasini o'z vaqtida modernizatsiya qilish uchun imkoniyat qoldirmaydi.

Shunday qilib, mavjud texnologik cheklovlar o'quvchilarning axborot texnologiyalari rivojlanishining zamonaviy tendensiyalariga rioya qilish imkoniyatiga ega bo'lmagan vaziyatiga olib keladi.

Umumta'lim maktablarida mobil texnologiyalarni rivojlantirishning istiqbolli yo'nalishi ham moslashishga asoslangan individual ta'limni amalga oshirish, mobil ta'limning moslashuvchan tizimi o'zgaruvchan sharoitlarga moslasha olishi, foydalanuvchiga, uning odatlariga, ko'nikmalariga, motivatsiyasi va hozirgi joylashuviga ham bog'liq bo'ladi.

Shunday qilib, ta'limda AKTning rivojlanishi mobil texnologiyalar asosida ta'lim metodlari tizimini yaratish va uni umumta'lim maktablarida "Informatika va axborot texnologiyalari" fanini o'qitishda qo'llash imkoniyatlari, integratsiyalashgan darslarda mobil o'qitish texnologiyalaridan foydalanishning tashkiliy-metodik aspektlarini o'rganishni dolzarblashtiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Xanimqulov B.R. To'la bo'lmagan tanlanmalar uchun Fisher informatsiyasi // Samarqand davlat Universiteti "Imiy axborotnoma" 2020 yil, 55-58 betlar.
2. Khanimkulov B.R., Seytov A.J. Mathematical models and criteria for water distribution quality in large main irrigation canals // Academic Research in Educational Sciences, 1 (2), 2020, 405-415.
3. Ханимқулов Б.Р. Зарафшон дарёсида сувнинг сарфини ГТК ёрдамида ҳисоблаш // Ўзбекистон "Агро илм" 2020 йил №12. 80-82бетлар.
4. Ханимқулов Б.Р. Таълимга кластерли ёндашувнинг тадбиқ этилиши // Journal of Innovation, Creativity and Art ISSN:2181-4287 Special Issue, 2022 йил, 69-71 бетлар.
5. Khanimkulov B.R. Information-Communicative Competence In the Context of Digitalization of Education // Development of Science and Technology: A Mechanism for Selecting and Implementing Priorities 2022, 143-145.
6. Ханимкулов В.Р. Применение статистики на уроках информатики //Та'лим, fan va innovatsiya 6-son, 2022 yil, 48-53 betlar.
7. Khanimkulov B.R. Cluster Approach in Educational Process //Spanish Journal of Innovation and INTEGRITI Volume: 11, October-2022.